

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.9.2021.
COM(2021) 573 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Novi europski Bauhaus

Atraktivan, održiv, zajedno

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Dogradnja zajedničkog osmišljavanja: transformacijski projekt svih nas za sve nas.....	3
3.	Oblik novog europskog Bauhausa	4
3.1.	Od povijesnog pokreta do novog europskog Bauhausa	4
3.2.	Tri ključna načela.....	5
3.2.1.	Višerazinski pristup: od globalnog do lokalnog	5
3.2.2.	Participativni pristup.....	5
3.2.3.	Transdisciplinarni pristup	6
3.3.	Tematske osi puta transformacije.....	6
3.3.1.	Ponovno povezivanje s prirodom	6
3.3.2.	Vraćanje osjećaja pripadnosti.....	7
3.3.3.	Davanje prioriteta mjestima i ljudima kojima je to najpotrebnije	8
3.3.4.	Potreba za dugoročnim razmišljanjem o životnom ciklusu u industrijskom ekosustavu	
	9	
4.	Provjeda novog europskog Bauhausa	10
4.1.	Suradnja sa zajednicom inicijative novi europski Bauhaus: laboratorij za novi europski Bauhaus	10
4.2.	Trostruka transformacija	12
4.2.1.	Transformacija mjesta na terenu.....	13
4.2.2.	Transformacija poticajnog okruženja za inovacije	14
4.2.3.	Širenje novih značenja	16
5.	Sljedeći koraci	17

1. Uvod

Novi europski Bauhaus izraz je ambicije EU-a da mjesta, proizvode i načine života učini atraktivnima, održivima i uključivima. Njime se promiče novi način života u kojem održivost odgovara stilu, čime se ubrzava zelena tranzicija u raznim sektorima našeg gospodarstva, kao što su građevinarstvo, namještaj, moda, u našim društвima te drugim područjima svakodnevnog života.

Cilj je svim građanima omogućiti pristup kružnoj robi s manjom razinom emisija ugljika kojom se podupire obnova prirode i štiti bioraznolikost.

Novi europski Bauhaus (NEB) projekt je nade i perspektiva. Njime se europskom zelenom planu dodaje kulturna i kreativna dimenzija kako bi se poboljšale održive inovacije, tehnologija i gospodarstvo. Donosi koristi od ekološke tranzicije kroz konkretna iskustva na lokalnoj razini. Poboljšava naš svakodnevni život.

To je moguće samo ako ljudi različitog podrijetla i iz različitih mesta razmišljaju i surađuju na participativan način. Zbog toga je Komisija započela projekt sa šestomjesečnom fazom zajedničkog osmišljavanja, u kojoj bi svatko novom europskom Bauhausu mogao doprinijeti zamislama, vizijama i primjerima, među ostalim i izazova.

U ovoj se Komunikaciji predstavlja koncept novog europskog sustava Bauhaus na temelju nalaza faze zajedničkog osmišljavanja te se utvrđuju sljedeći koraci. Više pojedinosti o procesu zajedničkom osmišljavanja nalazi se u Prilogu 1.

Kako bi ostvarila ciljeve novog europskog Bauhausa, Komisija će nastaviti graditi **pokret** zainteresiranih ljudi i organizacija. Komisija u provedbi **kombinira relevantne inicijative EU-a i predlaže niz novih mјera i mogućnosti financiranja**, koji su sažeti u poglavljju 5. ove Komunikacije. To obuhvaćа, na primjer:

- osnivanje laboratoriјa za novi europski Bauhaus kako bi se širila zajednica i pripremale mјere politike,
- početno financiranje za transformativne projekte novog europskog Bauhausa u državama članicama EU-a
- financiranje projekata socijalnog stanovanja koji slijede vrijednosti novog europskog Bauhausa
- nov pristup Komisijinoj strategiji za zgrade
- zajedničko stvaranje putova zelene tranzicije za ekosustave građevinarstva i tekstila
- pozive za novoosnovana poduzećа i građanske inicijative
- godišnji festival i dodjelu nagrada za novi europski Bauhaus
- eTwinning i DiscoverEU 2022. o temi novog europskog Bauhausa.

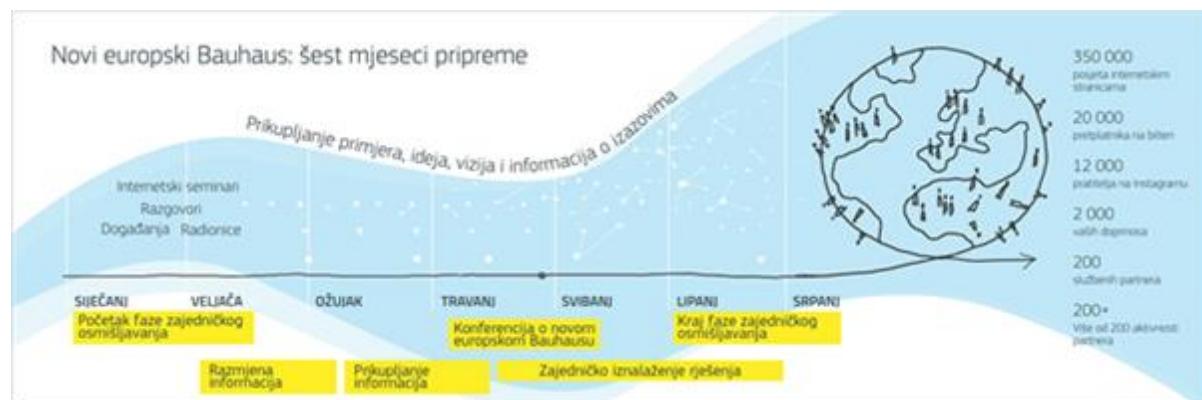
Promjene se neće događati iz dana u dan. Novi europski Bauhaus stvorit će **prostor za istraživanje i testiranje** politika, financiranja i drugih alata za osmišljavanje i izgradnju boljeg svakodnevnog života za sve naraštaje.

2. Dogradnja zajedničkog osmišljavanja: transformacijski projekt svih nas za sve nas

Komisija se kao prvi korak ovog participativnog projekta obratila civilnom društvu i dionicima u sklopu faze zajedničkog osmišljavanja. Nakon što je predsjednica Ursula von der Leyen najavila projekt u rujnu 2020.¹, **faza zajedničkog osmišljavanja** označila je otvoren poziv za svakoga da kaže o čemu bi trebao biti novi europski Bauhaus, da podijeli relevantna pitanja koja bi trebalo riješiti te ideje i stručnost o tome kako se to može učiniti². Koncept novog europskog Bauhausa temelji se na doprinosima primljenima tijekom te faze.

Proces zajedničkog osmišljavanja oslanjao se na zainteresirane pojedince, organizacije, političke institucije i društva za organizaciju događanja, razgovora i radionica. Službeni partneri novog europskog Bauhausa³ pridonijeli su povećanju broja poruka i aktivnosti. Osamnaest mislilaca i stručnjaka osnovalo je **okrugli stol na visokoj razini za novi europski Bauhaus**, koji će podupirati inicijativu i redovito davati svoje mišljenje⁴. Prva **konferencija o novom europskom Bauhausu u travnju 2021.** bila je kulminacija tog globalnog razgovora, prilikom čega je oko 8 000 internetskih sudionika iz cijelog svijeta istaknulo potrebu da se pokret poveže na globalnoj razini.

Većina aktivnosti odvijala se u zemljama EU-a, ali zanimanje raste i u drugdje, bilo u bliskom susjedstvu ili u Južnoj i Sjevernoj Americi. Kako bi naglasila globalnu dimenziju projekta, Komisija je bila jasna da su dobrodošli i doprinosi izvan EU-a.

¹ [Novi europski Bauhaus: Komisija započinje s fazom osmišljavanja \(europa.eu\)](#)

² [Zajedničko osmišljavanje novog europskog Bauhausa \(europa.eu\)](#)

³ [Partneri \(europa.eu\)](#)

⁴ [Okrugli stol na visokoj razini \(europa.eu\)](#)

Novi europski Bauhaus raste na plodnom tlu, a zgrade, javni prostori, poslovanja i društvene prakse, kulturne aktivnosti i obrazovni programi središnji su elementi te inicijative i izvor nadahnuća za nove ideje. Prva **nagrada za novi europski Bauhaus**⁵ uspostavljena je u sklopu faze zajedničkog osmišljavanja kako bi se **istaknuli** ti inspirativni primjeri i zamisli nadarenih mladih.

3. Oblik novog europskog Bauhausa

3.1. Od povjesnog pokreta do novog europskog Bauhausa

Nekoliko značajki povjesnog Bauhausa poslužilo je kao temelj za viziju novog europskog Bauhausa.

Povijesni Bauhaus, osnovan 1919., nastao je u trenutku **temeljite transformacije** prema modernom društvenom i industrijskom dobu. Osnivači su se u svojem radu bavili tom transformacijom i tražili rješenja za nove izazove. Brzo je postao globalni kulturni pokret. Okupio je umjetnike, dizajnere, arhitekte i obrtnike. Taj je **transdisciplinaran** pristup vrlo potreban i za izazove našeg vremena, u kojem je pred nama ponovno temeljita transformacija.

Kao i prije stotinu godina, pitanje **inovativnih materijala** i dalje je ključno. Dok su u to vrijeme rješenje bili cement i čelik, sad moramo istražiti održivo proizvedene prirodne materijale i razviti rješenja za proizvodnju kojoj su svojstvene niske emisije ugljika za sve materijale. To vrijedi za građevinarstvo, kao i za modu, dizajn, namještaj, prijevoz ili energiju. Trokut vrijednosti

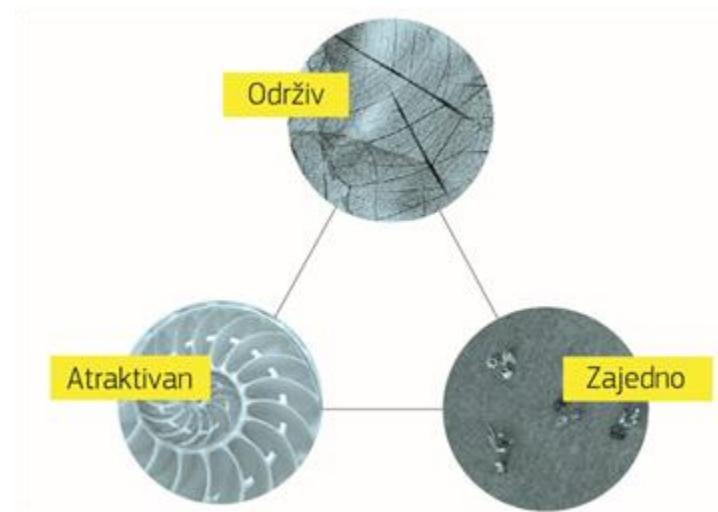
Novi europski Bauhaus vodi se trokutom s **trima temeljnim neodvojivim vrijednostima**:

- **održivost**⁶, od klimatskih ciljeva, do kružnosti, nulte stope onečišćenja i bioraznolikosti,
- **estetika**, kvaliteta iskustva i stila, ne ograničavajući se samo na funkcionalnost,
- **uključivanje**, pri čemu se ističe važnost raznolikosti, jednakosti za sve, pristupačnosti i priuštivosti.

---

⁵ [Nagrade 2021. \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁶ Za potrebe inicijative novog europskog Bauhausa „održivost“ podrazumijeva „okolišnu održivost“.

Izazov je posvetiti im se svima trima istodobno kako bi se razvila kreativna rješenja koja najbolje odgovaraju potrebama ljudi uz niži ukupni trošak.

3.2. Tri ključna načela

Novi europski Bauhaus trebao bi se voditi **trima ključnim načelima** koja proizlaze iz procesa zajedničkog stvaranja, a kojima se vodi i Komisija:

- kombinacijom globalne i lokalne dimenzije,
- sudjelovanjem,
- transdisciplinarnošću.

3.2.1. Višerazinski pristup: od globalnog do lokalnog

U okviru novog europskog Bauhausa podržava se **višerazinski pristup transformaciji – od globalnog do lokalnog**. Klimatske promjene i zelena tranzicija dolaze s globalnim izazovima s kojima se treba suočiti na globalnoj razini. U isto se vrijeme promjena koja ima smisla za lude događa na lokalnoj razini⁷. Novi europski Bauhaus stoga se bavi nizom razinama transformacije, od globalne razine do četvrti, sela i gradova.

Ostvariti ciljeve novog europskog Bauhausa znači doprijeti do lokalnih područja na temelju **lokaliziranog pristupa**. Uspješni projekti malih razmjera pokazuju da su preobrazne inicijative, bez obzira na njihovu veličinu, izvodljive za svakoga i svugdje. U okviru novog europskog Bauhausa istražit će se načini za podupiranje **malih inicijativa pojedinaca, susjedstava i lokalnih zajednica**.

⁷ Taj lokalni kontekst ima više aspekata na temelju kojih se, kad se spoje, može odrediti kvaliteta života u mjestu: blizina zadovoljavajućeg tržišta rada, pristup raznim vrstama infrastrukture i objekata, cjenovna pristupačnost smještaja itd.

To se ne može događati samo u Europskoj uniji. Novi europski Bauhaus s vremenom će doprijeti dalje izvan europskih granica s ciljem širenja svojih načela održivosti, uključenosti i estetike na svjetskoj razini.

3.2.2. Participativni pristup

Europska komisija svesrdno se zalaže za participativni pristup, što je upravo vidljivo iz Konferencije o budućnosti Europe, čiji je cilj produbljivanje i održavanje suradnje s građanima. Komisija će nastaviti slušati i raditi s ljudima na terenu i zajedno istraživati gdje se politikom, financiranjem i drugim alatima ostvaruju promjene. To će se uglavnom događati u laboratoriju za novi europski Bauhaus. Participativni pristup **uključuje civilno društvo i pojedince svih dobi u svoj njihovoj raznolikosti**, uključujući žene (nedovoljno zastupljene u određenim ključnim sektorima) i skupine u nepovoljnem položaju⁸. Tom nužnom usmjerenosti na uključenost nastoji se nikoga ne zapostaviti te se potvrđuje da najkreativnija rješenja proizlaze iz kolektivnog razmišljanja. Novim rješenjima trebali bi se riješiti svakodnevni problemi i poboljšati kvaliteta života za sve.

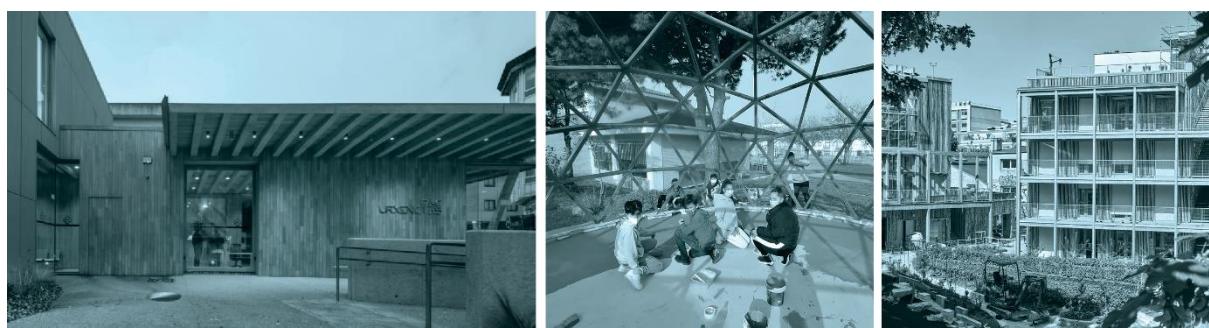
3.2.3. Transdisciplinarni pristup

Cilj je novog europskog Bauhausa povezivati gledišta i zanimanja. Kultura i tehnologija, inovacije i dizajn, inženjerstvo, obrtništvo, umjetnost i znanost imaju zajedno moć stvaranja bolje sutrašnjice.

Pandemija koronavirusa pokazala je da su više nego ikad potrebni integrirani pristupi za rješavanje složenih problema s kojima se suočavaju naš planet i društvo. Za smislenu preobrazbu potrebno je mnogo kompetencija i znanja. Međudisciplinarni rad i učenje olakšava uzajamno obogaćivanje ideja, znanja, vještina i metoda.

3.3. Tematske osi puta transformacije

Stvarati pokret znači raditi s ljudima i uzeti u obzir njihove interese, potrebe i motivaciju. Analizom mišljenja primljenih tijekom faze zajedničkog osmišljavanja utvrđene su četiri tematske osi, koje je Komisija odlučila slijediti pri provedbi novog europskog Bauhausa.

⁸ To uključuje osobe izloženije siromaštvu, marginalizaciji i/ili diskriminaciji, primjerice mlade i starije osobe, osobe s invaliditetom, lezbijke, homoseksualne, biseksualne, transseksualne, nebinarne, interseksualne i queer (LGBTIQ) osobe i osobe s manjinskim rasnim ili etničkim podrijetlom, kao što su Romi, te vjerske manjine.

3.3.1. Ponovno povezivanje s prirodom

Doprinosi su ukazali na veću svijest i spremnost za suočavanje s klimatskim promjenama (ublažavanje i prilagodba) i smanjenje izloženosti onečišćenju.

Ono što ljudi smatraju potrebom za ponovnim povezivanjem s prirodom, među ostalim radi zdravlja i dobrobiti, potkrijepljeno je istraživanjem: veće mogućnosti boravka na zelenim javnim površinama odražavaju se u boljim zdravstvenim pokazateljima stanovništva te se smanjuju zdravstvene nejednakosti uzrokovane razlikama u dohotku⁹. Prirodna rješenja u gradovima mogu pomoći s poplavama i drugim ekstremnim vremenskim prilikama te izgrađeni okoliš učiniti privlačnijim.

Borba protiv klimatskih promjena više se ne smatra apstraktnom borbom, već sastavnim dijelom naših svakodnevnih života kojim se mogu poboljšati kvaliteta zraka, vode i tla te ukupni životni uvjeti. To je iskustvo pojačano tijekom pandemije jer su za nje naši živi prostori bili ograničeni, a ljudi su ponovno otkrivali svoje gradove, sela i zelene površine. Pandemija je svima jasno ukazala na izravnu vezu između zaštite prirode te fizičkog i psihičkog zdravlja.

Postoji potreba da se s perspektive usmjerene na čovjeka prijeđe na **perspektivu usmjerenu na život**, pri čemu se iz prirode crpi nadahnuće i od nje uči. Načini za to su različiti: od zelenijih gradova i upotrebe materijala iz održivih izvora do inovativnih rješenja koja se temelje na oponašanju prirode; od brige o tlu do ponovne uporabe ili recikliranja otpada; od izgradnje zelenih urbanih koridora za aktivnu mobilnost do promišljanja o prometnoj infrastrukturi.

Ponovno povezivanje s prirodom počinje u ranoj dobi. Milijuni mladih pozvali su na dodatno djelovanje za bolji planet i osvijestili našu svijest o okolišu. Doprinosi iz faze zajedničkog osmišljavanja ističu ključnu ulogu koju **obrazovanje i kultura imaju u usvajanju novog ponašanja i vrijednosti**. Obrazovanjem i podizanjem samopouzdanja djece i mladih na participativan način kako bi razumjeli, doživjeli i prihvatali održivost i uključenost stvorit će se čvrsta povezanost budućih naraštaja s prirodom.

⁹ Vidjeti Izvješće EEA-e br. 21/2019, Poglavlje 3. „Zdrav okoliš, zdravi životi: kako okoliš utječe na zdravlje i dobrobit u Europi”.

3.3.2. Vraćanje osjećaja pripadnosti

Pokret novog europskog Bauhausa govori o našim kolektivnim i privatnim iskustvima. Doprinositelji su jasno naglasili da je potrebno povezivati ljude.

To podrazumijeva poticanje međugeneracijske solidarnosti, razvoj veza između obrazovanja i umjetnosti u lokalnim okruženjima te poboljšanje zajedničkih prostora i mjesta za susret. Gospodarstvo blizine, s konceptima kao što je „grad u kojem je sve dostupno unutar 15 minuta”¹⁰ u okviru kojeg se građanima osigurava pristup ključnim uslugama i sadržajima na pješačkoj udaljenosti, isto je način za jačanje veza i poticanje zdrave, održive i aktivne mobilnosti.

Kulturna (baština, umjetnost, lokalni obrti, znanje i vještine itd.), prirodna (krajolici, prirodni resursi itd.) te društvena dobra (poduzeća socijalne ekonomije, lokalne organizacije i udruženja itd.) ono su što čini mjesto jedinstvenim. Kulturni život, umjetnička događanja i koncerti prilika su za povezivanje i društvenu interakciju: spona su koja stvara osjećaj pripadnosti.

3.3.3. Davanje prioriteta mjestima i ljudima kojima je to najpotrebnije

U fazi zajedničkog osmišljavanja pokazalo se da novi europski Bauhaus mora biti uključiv. To se ne odnosi samo na ljude, već i na mesta u kojima žive.

Atraktivna i održiva rješenja moraju biti **priuštiva i pristupačna svima**. Trebalo bi uzeti u obzir posebnu situaciju najugroženijih skupina i pojedinaca, na primjer onih izloženih riziku od isključenosti ili siromaštva ili beskućnika. Na primjer, godišnje je u EU-u potrebno obnoviti 800 000 socijalnih stambenih jedinica (5 % ukupnog fonda socijalnih stanova) i izgraditi 450 000 socijalnih stanova¹¹. Skupine u nepovoljnem položaju izložene su većem riziku od energetskog siromaštva i onečišćenja zraka te imaju manji pristup javnom prijevozu.

Uključivanje podrazumijeva i primjenu **pristupa „dizajn za sve“** kako bi se uklonile prepreke pristupu izgrađenim i virtualnim okolišima te robi i uslugama.

¹⁰ [Grad u kojem je sve dostupno unutar 15 minuta \(15minutecity.com\)](http://15minutecity.com)

¹¹ Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu u Europi – Ured za publikacije EU-a (europa.eu)
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3129b80-6f7c-11e8-9483-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

Novim europskim Bauhausom jasno se nastoji obuhvatiti ne samo velika gradska središta, nego i druga mjesta u svoj njihovoj raznolikosti, uključujući seoceta, ruralna područja, gradove koji se smanjuju, narušene gradske dijelove i deindustrijalizirana područja. To zahtijeva teritorijalni razvoj kojim se **izbjegava prostorna segregacija** društvenih skupina kako bi se stvorio **osjećaj zajedništva**. Dijelovi grada, sela ili četvrti trebali bi biti povezani. Trebalo bi rješavati pitanje nedostatka **veza između ruralnih i urbanih područja**. **Digitalno povezivanje ljudi** ključno je za samostalan život, pristup informacijama ili sudjelovanje u kulturnim događanjima, što smo sami iskusili tijekom pandemije bolesti COVID-19.

Osiguravanje pristupa digitalnoj povezivosti za sve¹² omogućuje samostalan život i aktivno sudjelovanje u zelenoj tranziciji, pristup informacijama ili prisustvovanje kulturnim događanjima, kako smo sami vidjeli tijekom pandemije bolesti COVID-19.

3.3.4. Potreba za dugoročnim razmišljanjem o životnom ciklusu u industrijskom ekosustavu
Ispitanici u fazi zajedničkog osmišljavanja utvrdili su jasnu potrebu za dodatnom kružnošću radi **rješavanja pitanja neodržive upotrebe resursa i otpada**, uključujući moguću upotrebu zastarjelih zgrada ili infrastrukture. To se odnosi na cijeli industrijski ekosustav, od proizvodnje do isporuke i potrošnje, u okviru razmišljanja temeljenog na kružnom gospodarstvu.

Na primjer, ponovna uporaba, obnova, produljenje životnog vijeka i prenamjena postojećih zgrada trebali bi imati prednost pred izgradnjom novih kad god je to izvedivo. Kružni, održivi dizajn i arhitektura trebali bi postati novo normalno.

U svim relevantnim disciplinama trebalo bi više uvažavati oporabljene i obnovljive materijale te bi oni trebali postati dio paradigmi projektiranja. Trebalo bi povećati uporabu održivo proizvedenih i nabavljenih prirodnih građevinskih materijala, kao što su drvo, bambus, slama, pluto ili kamen. Nove proizvodne tehnologije trebale bi pridonijeti smanjenju ugljičnog otiska čelika ili cementa, recikliranju tekstila koji bi se inače bacio i ubrzati zelenu tranziciju energetski intenzivnih industrija.

Novi poslovni modeli, biogospodarstvo, pristupi socijalne ekonomije i dizajn za održivost¹³ mogu poduprijeti transformaciju sektora kao što su tekstilna industrija, turizam,

¹² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-compass>

gospodarenje otpadom ili proizvodnja energije. **Digitalna tranzicija** imat će sustavnu ulogu u razvoju i provedbi novog europskog Bauhusa. Digitalni alati, npr. 5G, umjetna inteligencija, alati koji se temelje na podacima, robotika i tehnologije 3-dimenzionalnog ispisa ili digitalni blizanci u građevinskoj industriji mogu povećati održivost materijala, proizvoda i zgrada.

4. Provedba novog europskog Bauhusa

Komisija u suradnji s Europskim parlamentom i drugim institucijama EU-a, kao i s državama članicama, želi stvoriti **poticajni okvir** novog europskog Bauhusa koji integrira ciljeve održivog razvoja i relevantne politike i inicijative EU-a. Tim poticajnim okvirom trebalo bi se stvoriti prostor za razvoj i testiranje politike i instrumenata financiranja za transformaciju naših društava i gospodarstva.

Taj se okvir prije svega odnosi na **postizanje više rezultata s pomoću politika i instrumenata financiranja koje već imamo**. Trebalo bi pojačati **sinergije između postojećih i planiranih politika ili programa EU-a** kako bi se njima poduprlo postizanje

¹³ <https://www.routledge.com/Design-for-Sustainability-A-Multi-level-Framework-from-Products-to-Socio-technical/Gaziulusoy/p/book/9781032089959>

ciljeva novog europskog Bauhausa. Sve navedeno može doprinijeti kulturnom projektu koji objedinjuje održivost, uključenost i estetiku u mjestima u kojima ljudi žive i u načinu na koji žive.

U okviru novog europskog Bauhausa postavljaju se pitanja koja se ne mogu na odgovarajući način riješiti jednim instrumentom i koja se često previdi.

Osim toga, u okviru novog europskog Bauhausa provode se **posebna i namjenska djelovanja** kojima će se pomoći u ostvarenju transformacije.

Taj prvi okvir za provedbu razvijat će se s obzirom na rezultate u okviru ponavljačih procjena i preispitivanja.

[**4.1. Suradnja sa zajednicom inicijative novi europski Bauhaus: laboratorij za novi europski Bauhaus**](#)

Kako bi se podržala provedba novog europskog Bauhausa, Komisija će osnovati **laboratorij za novi europski Bauhaus**, tj. skupinu za strateško promišljanje i djelovanje radi zajedničkog stvaranja, razvijanja prototipova i testiranja alata, rješenja i mjera politike kojima će se olakšati transformacija na terenu. Laboratorij će funkcionirati kao „akcelerator i konektor“.

Laboratorij će započeti s okruglim stolom na visokoj razini i službenim partnerima te će nastaviti raditi na razvoju zajednice kako bi konkretni projekti nadahnuti novim europskim Bauhausom bili prihvaćeni, neovisno o tome dolaze li finansijska sredstva od EU-a ili iz drugih inicijativa, te će ih povezati radi uzajamne potpore i učenja. Povezat će se i s utemeljenim zajednicama koje već rade na relevantnim temama te će se okrenuti akterima u području politike, industrije i društva kako bi se uspostavile veze i proučili načini suradnje.

Pri postavljanju poticajne infrastrukture, uključujući digitalnu platformu, Komisija će pozvati zajednicu novog europskog Bauhausa na suradnju na sljedećim temama i izradi konkretnih preporuka:

- **Strategija označivanja:** Kako opisati i priznati konkretne inicijative u skladu s ambicijama novog europskog Bauhausa? Što je to čime se projekt uklapa u novi europski Bauhaus? Kako označiti novog europskog Bauhausa povezati s pristupom financiranju projekata?
- **Inovativno financiranje:** Može li se skupno financiranje uspješno kombinirati s javnim financiranjem kako bi se doprlo do lokalnih inicijativa i poboljšao odabir projekata? Kojim bi se pristupom moglo najbolje mobilizirati privatna finansijska sredstva, uključujući i filantropе za potporu projektima novog europskog Bauhausa? Kako potaknuti ulagače u raznim sektorima, kao što su nekretnine i turistička infrastruktura, da usvoje ambicije novog europskog Bauhausa? Kako socijalna ekonomija može poduprijeti novi europski Bauhaus?

- **Regulatorna analiza i eksperimentiranje:** Kako regulatornim okvirom poduprijeti razvoj projekata novog europskog Bauhausa u području građevinarstva, energetski intenzivnih industrija, mobilnosti, gospodarstva blizine i socijalne ekonomije, kulturnih i kreativnih industrija, turizma, tekstilne industrije? Kako za novi europski Bauhaus u potpunosti iskoristiti tehnološki razvoj, uključujući digitalnu transformaciju? Koje su preostale prepreke i regulatorna uska grla? Kako kroz javnu nabavu i regulatorno pojednostavljenje promicati prioritete novog europskog Bauhausa na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini? Mogu li se regulatorna eksperimentalna okruženja zamisliti u suradnji s državama članicama i lokalnim tijelima kako bi se testirali novi regulatorni pristupi s više ambicija duž osi novog europskog Bauhausa?
- **Ključni pokazatelji uspješnosti** Kako se uspjeh novog europskog Bauhausa može izmjeriti 2024. i 2030.? Koje rezultate želimo vidjeti u pojedinim fazama projekta? Kako ocijeniti rezultate na smislen način?

Komisija će popratiti rezultate rada laboratorijskih grup za novi europski Bauhaus daljnjim djelovanjem, kao i inicijativama koje uključuju države članice, Europski parlament, Odbor regija i druge partnere. Pratit će i analizirati razvoj događaja, povezivati dionike te prikupljati i potvrđivati pozitivne rezultate i nalaze. Utvrdit će nove teme koje će se istraživati u okviru laboratorijskih grup i pridonositi prilagodbama okvira potpore EU-a.

4.2. Trostruka transformacija

Uzimajući u obzir mnoge priče, razgovore i eseje prikupljene tijekom faze zajedničkog osmišljavanja, utvrđena su tri uporišta u okviru kojih bi se trebala provesti određena djelovanja: i. ostvarivanje promjena *na određenim mjestima* na terenu, ii. potreba da se *drugačije postupa* u okviru ostvarivanja inovacija, uključujući poboljšanje naših vještina i metoda i iii. potreba za prilagodbom namjera i *načina razmišljanja* koji stoji iza naših djelovanja¹⁴. Instrumenti potpore i financiranja osmišljeni su oko tih triju točaka.

Stvaranje osjećaja zajedništva i predstavljanje inovacija ključni su za novi europski Bauhaus. Kako bi nositelji promjena bili vidljivi, kako bi se razmjenjivale informacije i raspravljalo o napretku i rezultatima te potaknuto angažman građana, Komisija će u proljeće 2022. sazvati prvi **festival novog europskog Bauhausa**.

Bit će to fizički i virtualni skup na kojem bi se svi članovi zajednice mogli sastati, raspravljati, razmjenjivati informacije i učiti jedni od drugih te zajedno slaviti.

Festival će uključivati tri komponente:

---

¹⁴ <http://revistas.unisinos.br/index.php/sdrj/article/view/sdrj.2021.141.02>

- **Forum** na kojem će raspravljati o oblikovanju projekta. Okupit će mislioce, oblikovatelje politika i stručnjake u globalnom razgovoru u području znanosti i tehnologije, kulture i obrazovanja, regionalnog i lokalnog razvoja i međunarodnih perspektiva.
- **Sajam** za predstavljanje projekata, prototipova i rezultata koji doprinose novom europskom Bauhausu, a na kojem će se usto dodijeliti nagrada novog europskog Bauhausa.
- **Fest** s kulturnim programom u kojem se kombiniraju fizičke i virtualne izložbe, izvedbe i umjetnička djela.

Prvi festival održat će se u Bruxellesu, a organizirat će ga i financirati Europska komisija. Komisija će od 2023. na temelju iskustva s prvim festivalom predvidjeti koncept godišnjeg događanja koje bi u idealnom slučaju trebalo uključivati mjesta u EU-u i izvan njega.

4.2.1. Transformacija mesta na terenu

Promjene bi se trebale odvijati na određenim i što brojnijim mjestima: u domovima, susjedstvima, na urbanim i ruralnim područjima, u fizičkim i virtualnim prostorima za sastanke. Da bi se novi europski Bauhaus uspješno uveo, bit će potrebno učinkovito učenje iz inovativnih i simboličnih projekata te razmjena informacija o njima. Stavljanjem takvih „demonstracijskih pilot-projekata“ u središte pozornosti potiče se entuzijazam za sudjelovanje i ponavljanje rezultata. Istodobno, inicijativa često dolazi od lokalnih aktera, a bit će potrebna i potpora malim projektima.

Komisijina strategija izgradnje

Komisija je počela integrirati sve tri dimenzije novog europskog Bauhausa u razvoj njegove prisutnosti i djelovanja na mjestima gdje su uspostavljene njegove usluge. Te će se vrijednosti u Bruxellesu provesti pri obnovi Komisijina centra za posjetitelje, a Komisija će relevantnim tijelima regije Bruxelles predložiti partnerstvo u osmišljavanju urbanog planiranja Europske četvrti. Savjetovanja će početi u jesen 2021. i zajamčit će dijalog s građanima oko Europske četvrti. Vrijednosti novog europskog Bauhausa odražavat će se i u novim projektima izgradnje i obnove koje Komisija predlaže za lokacije Zajedničkog istraživačkog centra u Sevilli i Geelu.

Europska Komisija će:

- raspisivati pozive za podnošenje prijedloga od rujna 2021. za **odabir inovativnih pilot-projekata** koji simboliziraju vrijednosti novog europskog Bauhausa, uključujući namjenske pozive u okviru programa Obzor Europa za **demonstracijske projekte vodilje** i za **demonstracijske projekte socijalnih, isplativih i održivih stambenih četvrti. Europskom urbanom inicijativom¹⁵ u okviru kohezijske politike** će se 2022. podržati dodatni demonstracijski projekti novog europskog Bauhausa. Nakon 2022. pristup će se voditi sinergijama s aktivnostima pokrenutima u okviru **misija Obzora Europa¹⁶**,
- pružiti **tehničku pomoć za potporu zainteresiranim dionicima**, kao što su regionalne i lokalne uprave, za razvoj i provedbu projekata u okviru novog europskog Bauhausa, s prvim prioritetom na sudjelovanju građana i interdisciplinarnim metodama za inkubaciju i zajedničko osmišljavanje projekata,
- uvesti namjenski **financijski instrument za urbani razvoj** kojim će se mobilizirati privatna ulaganja i ulaganja EU-a za potporu projektima novog europskog Bauhausa u državama članicama. Osim financiranja projekta, dodijelit će se i bespovratna potpora za ospozobljavanje i provedbu projekata,

¹⁵ [Explanatory MEMO: European Urban Initiative- POST 2020 \(Obrazloženje: Europska urbana inicijativa – nakon 2020. \(Europa.Eu\)\)](#)

¹⁶ [Misije u okviru Obzora Europa | Europska komisija \(europa.eu\)](#)

- istražiti kako najbolje podržati male projekte na temelju rada Europskog instituta za inovacije i tehnologiju¹⁷,
- uspostaviti pečat izvrsnosti novog europskog Bauhausa kako bi se istaknuli projekti visoke kvalitete koji se zbog proračunskih ograničenja nisu mogli financirati iz programa EU-a. Pečat izvrsnosti može se smatrati prvim korakom prema oznaci novog europskog Bauhausa. Odabrani projekti bit će integrirani zajednicu novog europskog Bauhausa te će ih se promovirati drugim potencijalnim ulagačima.

Osim inicijativa koje vodi Komisija, za financiranje projekata transformacije u okviru novog europskog Bauhausa zahtijevat će se pojačana suradnja s državama članicama. Pristupima kohezijske politike usmjerenima na konkretna mjesta i lokalni razvoj koji vodi zajednica mogu se promicati projekti novog europskog Bauhausa na regionalnoj i lokalnoj razini uz sudjelovanje lokalnih zajednica.

Europska komisija pozvat će države članice da učine sljedeće:

- predstave novi europski Bauhaus u svojim strategijama za socioekonomski i teritorijalni razvoj i iskažu svoju predanost podupiranju i uključivanju novog europskog Bauhausa u provedbu kohezijske politike 2021.–2027. u sklopu sporazuma o partnerstvu i relevantnih operativnih programa,
- upotrebljavaju finansijski instrument novog europskog Bauhausa za financiranje projekata na terenu,
- mobiliziraju relevantne dijelove svojih planova za oporavak i otpornost (npr. za obnovu ili infrastrukturu) na projektima transformacije u okviru novog europskog Bauhausa.

4.2.2. Transformacija poticajnog okruženja za inovacije

Transformacija predviđena novim europskim Bauhausom ovisi o tome da se u industrijskim ekosustavima, od građevinarstva do industrije koja se odnosi na način života i kreativnih industrija, od materijala do poslovnih modela, od digitalnog sektora do poljoprivredne proizvodnje, stvaraju prilagođena i cjenovno pristupačna rješenja. Kao što se pokazalo u fazi osmišljavanja, inovacije imaju ključnu ulogu. Pritom se ne misli samo na nove tehnologije, nego i na kombinaciju novih i tradicionalnih tehnika ili prilagodbu lokalnog obrtništva i znanja.

Raznolikost i složenost relevantnog zakonodavstva i trajanje administrativnih procesa mogu otežati projekte transformacije pa čak biti i prepreka inovacijama. Inovativne

---

¹⁷ Europski institut za inovacije i tehnologiju raspisao je poziv za podnošenje prijedloga za sudjelovanje građana usklađen s inicijativom novog europskog Bauhausa. Cilj je raditi na aktivnostima u kojima se od građana ne traži samo da utvrde relevantne izazove u svojem gradu, već ih se i potiče da zajednički pronalaze potencijalna rješenja u procesu stvaranja ideja (<https://www.eiturbanmobility.eu/launch-of-cross-kic-new-european-bauhaus-call-for-proposals-for-citizen-engagement>)

pristupe treba ispitati i primijeniti u eksperimentalnim okruženjima u bliskoj suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima država članica.

Za djelotvornu uporabu novih materijala, proizvodnog procesa i drugih alata bit će potrebna (pre)kvalifikacija, među ostalim u okviru strukovnog obrazovanja i ospozobljavanja, u nekoliko sektora i na više razina.

Komisija će:

- do 2022. sudjelovati u stvaranju **tranzicijskih putova** prema i. zelenom, digitalnom i otpornom građevinskom ekosustavu u okviru Foruma na visokoj razini o građevinarstvu, ii. zelenom, digitalnom i otpornom ekosustavu povezanom s gospodarstvom blizine i socijalnom ekonomijom, što će dopuniti akcijski plan EU-a o socijalnoj ekonomiji, i iii. zelenom i digitalnom ekosustavu te ekosustavu otpornih tekstila, što će dopuniti strategiju EU-a za tekstilnu industriju,
- razviti **alat za samoprocjenu** kako bi se izmjerilo u kojoj je mjeri projekt održiv, uključiv i estetski te lakše utvrdilo gdje je moguće poboljšanje. Za to bi se kombinirale sve postojeće norme, pravila i smjernice u relevantnim područjima. Osim toga, Komisija će razviti digitalne alate za e-učenje i procjenu kako bi se poduprla upotreba okvira razina, kojim se promiče **procjena životnog ciklusa i emisija ugljika tijekom cijelog životnog vijeka** za okolišnu učinkovitost zgrada,
- dodatno mobilizirati **program Obzor Europa** za potporu novom europskom Bauhausu u okviru istraživanja i inovacija. Komisija će organizirati **radionicu na visokoj razini na temu „Istraživanje i inovacije za novi europski Bauhaus“** na kojoj bi se okupili vodeći stručnjaci i izradio program istraživanja i inovacija usmjeren na budućnost kojim se podupire novi europski Bauhaus, a koji će se uključiti u proces zajedničkog stvaranja budućih programa rada Obzora Europa,
- mobilizirati kapacitete **Europskog instituta za inovacije i tehnologiju**¹⁸ (EIT) i **Europskog vijeća za inovacije**¹⁹ (EIC) za raspisivanje prvog skupa koordiniranih poziva za podnošenje prijedloga kojima bi se obuhvatili ključni izazovi za inovacije koji će nastati pri provedbi projekata transformacije na terenu,
- integrirati novi europski Bauhaus među prioritete **programa LIFE**²⁰, posebno radi podupiranja projekata kojima se promiču kružnost, nulta stopa onečišćenja i bioraznolikost,
- mobilizirati **Program jedinstvenog tržišta**²¹ i njegov stup **COSME**²² kako bi podržala poslovna partnerstva u sektoru povezanim s načinom života (moda, dizajn, namještaj

¹⁸ [Europski institut za inovacije i tehnologiju \(EIT\) \(europainnovations.eu\)](http://europainnovations.eu)

¹⁹ [Europsko vijeće za inovacije \(europainnovations.eu\)](http://ec.europa.eu/eic)

²⁰ Potprogrami Priroda i bioraznolikost te Kružno gospodarstvo i kvaliteta života programa – [LIFE \(europainnovations.eu\)](http://lifeprogramme.eu).

²¹ [Program jedinstvenog tržišta | Europska komisija \(europainnovations.eu\)](http://ec.europa.eu/trustseal)

itd.) između dizajnera, proizvođača, obrtnika i pružatelja tehnoloških usluga (projekt partnerstva Worth)²³ i **partnerstva u području socijalne ekonomije i lokalnih zelenih planova**²⁴,

- poticati transdisciplinarne inovacije za održivost, uključivanje i dobrobit među kulturnim i kreativnim sektorima u okviru **programa Kreativna Europa**, osobito unutar programa Kreativni inovativni laboratorij,
- mobilizirati **digitalnoinovacijske centre** u relevantnim sektorima (uključujući građevinski sektor) za razvoj stvarnih i virtualnih okruženja i iskustava koja uključuju duboke digitalne tehnologije (umjetna inteligencija, računalstvo visokih performansi, velike količine podataka) kao podršku novom europskom Bauhausu,
- od 2021. u **programima rada za digitalnu Europu** predlagati teme i prioritete koji pridonose inicijativi novi europski Bauhaus,
- promicati **inovativnu nabavu** u kontekstu novog europskog Bauhausa kako bi se potaknuo pristup koji se osim na troškovima temelji i na kvaliteti, održivosti i uključivosti, među ostalim putem inicijative „veliki kupci”²⁵.

4.2.3. Širenje novih značenja

Inspiriranje pokreta počinje vrijednostima. Neophodno je surađivati s onima koji razmišljaju o našim vrijednostima, proučavaju ih i prenose, kao što su umjetnici, društveni znanstvenici, nastavnici, obrazovne ustanove i organizacije mladih.

Umjetnici i stručnjaci iz kreativnih sektora iz svih područja dugo su pridonosili senzibiliziranju javnosti na socioekonomiske i ekološke izazove našeg doba. Njihov kritički stav i radovi u kojima propitkuju suvremeno društvo mogu nam otvoriti oči i pomoći u preoblikovanju našeg budućeg svijeta. To vrijeđi i za pojmove estetike i ljepote, za koje više ne postoje univerzalni standardi ni kanoni.

Komisija će u bliskoj suradnji s koalicijom „Obrazovanje za klimu“(*) raspisati poziv za iskazivanje interesa da mesta obrazovanja i znanja (od javnih knjižnica do škola i sveučilišta) razviju vlastite projekte novog europskog Bauhausa. Komisija će povezati te projekte i osigurati njihovu vidljivost. Najbolji projekti moći će doći do izražaja na dodjeli nagrada za novi europski Bauhaus 2023. (* <https://education-for-climate.ec.europa.eu/ hr>)

Kao i organizacije za obrazovanje i ospozobljavanje te organizacije mladih, kulturne i kreativne industrije i sektore novi su

²² [COSME. Europski program za mala i srednja poduzeća. | Unutarnje tržište, industrija, poduzetništvo te mali i srednji poduzetnici \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/cosme/)

²³ [Projekt partnerstva WORTH \(worthproject.eu\)](http://worthproject.eu)

²⁴ Dodati poveznicu uz poziv ako je spreman za raspisivanje do 14. rujna

²⁵ <https://bigbuyers.eu/>

izvori pametnog, održivog i uključivog rasta i radnih mesta. Njihov doprinos inovacijama sve češće pokreću netehnološki čimbenici kao što su kreativnost, dizajn i novi organizacijski procesi ili poslovni modeli i suradnja. Zbog toga je održivost u središtu politike EU-a u području mladih i obrazovanja, uključujući visoko obrazovanje i okvir potpore, pri čemu su moguće mnoge sinergije s inicijativom novi europski Bauhaus.

Komisija će:

- predložiti da se u **Erasmus+** uključi poseban prioritet za novi europski Bauhaus u okviru poziva na **Saveze za inovacije 2022.**²⁶, što će biti usmjereni na sektore visokog obrazovanja te strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, te će predložiti prioritet za novi europski Bauhaus u okviru poziva za projekte Erasmusa+ **Europski mladi zajedno 2022.** kojim se podupiru transnacionalna partnerstva za organizacije mladih,
- predložiti da se u okviru Kreativne Europe podrže **rezidencije umjetnika** i druge vrste mjesnih kulturnih aktivnosti u prostorima koji su utvrđeni ili označeni u okviru novog europskog Bauhausa,
- organizirati godišnju **nagradu za novi europski Bauhaus**, čime bi svake godine do izražaja došle različite dimenzije novog europskog Bauhausa,
- razviti **uzajamno učenje** kako bi lokalna tijela mogla integrirati i provesti **načela kvalitete u izgrađenom okolišu** koja su se razvila u okviru sastanka u Davosu²⁷ i koje je razvila stručna skupina država članica²⁸ osnovana u skladu s Novom europskom agendom za kulturu ,
- usmjeriti godišnju temu **eTwinning za 2022.**²⁹ na teme povezane s novim europskim Bauhausom,
- predložiti teme povezane s novim europskim Bauhausom kao dio tematskih prioriteta **za Europsku nagradu za inovativno poučavanje 2022.**,
- povezati godišnju temu **djelovanja DiscoverEU 2022.**³⁰ s novim europskim Bauhausom,
- za **godišnji poziv za Europske snage solidarnosti za 2022.** predložiti projekte kojima se može doprinijeti novom europskom Bauhausu.

²⁶ Cilj je suradnja šireg spektra dionika: studenata, sveučilišta, društava, nevladinih organizacija, civilnog društva itd.).

²⁷ Vidjeti Sustav kvalitete za Baukultur iz Davosa – Deklaracija iz Davosa iz 2018.

²⁸ Završno izvješće stručne skupine o visokokvalitetnoj arhitekturi i izgrađenom okolišu za sve bit će objavljeno u drugoj polovici rujna 2021.

²⁹ [eTwinning – početna stranica](#)

³⁰ [DiscoverEU | Europski portal za mlade \(europa.eu\)](#)

5. Sljedeći koraci

Novi europski Bauhaus temeljit će se na snazi svoje rastuće zajednice. U proteklih šest mjeseci u okviru inicijative pojавio se entuzijazam i iznesene su tisuće zamisli na kojima se temelji ova Komunikacija. Mobilizacija zainteresiranih aktera nastavit će se, a razgovor će se proširiti po cijeloj Europi i šire, u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje, delegacijama Europske unije, kao i sa zainteresiranim međunarodnim organizacijama i mrežama. U tom pogledu utvrdit će se sinergije s relevantnim okvirima politike i suradnje, posebno u susjedstvu EU-a.

Europska komisija računat će na suradnju Europskog parlamenta, Vijeća, Odbora regija i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora radi informiranja građana i promicanja rasprave u njihovim izbornim jedinicama, mobiliziranja građana i aktera iz privatnog sektora te podjele raspoloživih sredstava za podupiranje novog europskog Bauhausa.

Suradnja država članica i javnih tijela na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, uključujući sudjelovanje civilnog društva i predstavnika različitih zajednica, bit će od ključne važnosti. Od promicanja participativnih procesa zajedničkog osmišljavanja do sposobnosti podupiranja financiranja lokalnih projekata transformacije, u okviru novog europskog Bauhausa zahtijevat će se pojačana suradnja u ovom višerazinskom okviru upravljanja.

Za početak će države članice biti pozvane da određenom subjektu povjere ulogu kontaktne točke za inicijativu novi europski Bauhaus radi povezivanja i koordinacije u svojoj zemlji i sudjelovanja u neformalnoj mreži EU-a za razmjenu informacija i iskustava.

Europska komisija izvijestit će o napretku inicijative 2022.

Prilozi:

1. Izvješće o fazi zajedničkog osmišljavanja
2. Mobilizacija programa EU-a
3. Ekosustav politike novog europskog Bauhausa

Izvori

NASLOVNICA:

- Tree-House School © Valentino Gareri
- Architecture © Adobe Stock – lilymary
- Top view of people are resting on the lawn in the park © Adobe Stock – Watman

Unutarnje stranice

- Nautilus shell © Adobe Stock – Dean Pennala
- Green foliage texture © Adobe Stock – Vera Kuttelvaserova
- Top view of people are resting on the lawn in the park © Adobe Stock – Watman

- Laracha Health Centre © H. Santos-Díez
- Domo - sustainable architecture education in secondary school © Dolores Victoria
- La Ferme du Rail © Myr Muratet.
- The Arch © O.S.T. & Constructlab
- Wunderbugs © Francesco Lipari
- Palaluxottica © Simone Bossi
- Holmes Road Studios © Peter Barber Architects
- Proto-Habitat © Flavien Menu
- Rain gardens at Rundelsgatan in Vellinge © Izvor: edges
- Tree-House School © Valentino Gareri
- Domo - sustainable architecture education in secondary school © Dolores Victoria
- Gleis 21 © H. Hurnaus
- Garden house © C. Pavlou
- Garden house © C. Pavlou
- The Salt House © R. Hofmanis